

ARMINIUS INSTITUUT, Centrum voor Remonstrantse Theologie

Overzicht aanbod nascholing 2016-2017

voor remonstrantse predikanten en geestelijk verzorgers

INLEIDING

Bij deze tref je het nieuwe nascholingsprogramma aan. We hopen op voortzetting van de goede deelname in de voorgaande jaren! Meer dan in voorgaande jaren presenteren we hier aanbod van samenwerkingspartners of aanbod dat we in samenwerking hebben opgesteld. In het bijzonder betreft dat het Doopsgezind Seminarie. Vanzelfsprekend staat ons programma ook open voor andere voorgangers.

Bij het samenstellen van dit programma zijn er diverse activiteiten in voorbereiding. Van een aantal programma's die we hier wel vast noemen, ontbreken nog gegevens (data, kosten, locaties). Ook zijn er activiteiten in voorbereiding die nog niet in dit overzicht staan. Aanvullende informatie komt op onze website en zal ook via het Convent van Predikanten verspreid worden.

De meeste activiteiten zullen plaatsvinden aan de Vrije Universiteit in Amsterdam. Die is centraal gelegen en goed bereikbaar. Voor enkele programma's staan kosten vermeld die de betreffende organisator heeft vastgesteld. Voor onze eigen programma's vragen we soms een bijdrage in situaties waarin we extra kosten maken, bijv. door gebruik te maken van een andere locatie of voor catering.

Wij houden ons aanbevolen voor jullie reacties en commentaar.

Met een hartelijke groet,

Christa Anbeek, Bert Dicou en Elza Kuyk

www.arminiusinstituut.nl

Voor vragen en opmerkingen: e.kuijk@vu.nl

OVERZICHT VAN NASCHOLINGSACTIVITEITEN 2016-2017

Bijeenkomsten vinden plaats op de VU van 13-16 uur, tenzij anders aangegeven

datum	onderwerp	Door of in samenwerking met	ECTS	kosten
25-27 augustus DAC Huissen	Bijspijkerdagen theologie en religiestudies	DAC Huissen diverse theologen en religiewetenschappers	1,0	zie website
29-31 augustus <i>Mennorode</i>	Lastige gemeenteleden	Doopsgezind Seminarie Marion Bruggen en Hetty Zock	1,5	Ong. € 225 1
12 sept. t/m 13 februari 2017 (10x) <i>10.00-16.00 uur, Utrecht</i>	Post-academische cursus geestelijke verzorger 2.2	Tilburg University LUCE Christa Anbeek, Sjaak Körver en Rianne Veenstra	2,5	€ 2.500
15 september <i>10.00-13.00 uur, PThU</i>	Liturgie: wat 'werkt'?	Convent predikanten Marcel Barnard, Bert Dicou en Henk van den Berg	0,15	-
24 sept. <i>10.00-16.00 uur, Utrecht</i>	Start leergang bijbel in twee modules	Bureau Mamre	0,45 en 0,9	€ 150 / € 300

¹ Verblijfskosten Mennorode voor niet-doopsgezinde predikanten. Precieze voorwaarden navragen bij v.l.m.kok@vu.nl

6 oktober <i>Singel 454</i> <i>Amsterdam</i>	Er zijn grenzen	Doopsgezind Seminarie en SMPR Jodien van Ark	0,15	-
3 november	Presentatie Studieverloven 2016	Alleke Wieringa, Tjaard Barnard, Sabine du Croo, Marga Vos en Lense Lijzen	0,15	-
8-10 november <i>Mennorode</i>	Profetisch preken	Doopsgezind Seminarie Marion Bruggen en Ciska Stark	1,5	Ong. € 225 2
18 en 19 november <i>Huissen</i>	Psalm bijt mens	Eredienst Creatief	0,5	€ 195
9 februari 2017	Historische dag over (A) Remonstranten tijdens de Tweede Wereldoorlog (B) tolerantie in historisch perspectief	Tjaard Barnard, Elza Kuyk en Desiree Berendsen	0,25	€ 15
Begin maart 2017	Vrijzinnige Lezing	Stichting Vrijzinnige Lezingen Catherine Keller (USA)	0,15	?
13 en 27 maart 2017	Liberaal christendom	PAO-cursus PThU Rick Benjamins	2,0	€ 418

1 ECTS = 28 uur. Voor een voltijd predikant/ geestelijk verzorger geldt een nascholingsverplichting van 1,25 ETS per jaar (augustus-juli)

² Verblijfskosten Mennorode voor niet-doopsgezinde predikanten. Precieze voorwaarden navragen bij v.l.m.kok@vu.nl

WIJZE VAN KIEZEN

De aanstellingsomvang (in fte) vermenigvuldigd met de factor 1,25 levert het aandeel ECTS op dat we verwachten dat je in een jaar (augustus – juli) aan nascholingspunten behaalt.

We vragen je je primair te oriënteren op het eigen aanbod en eventuele aanvullingen of aanbod op specifieke interesses te zoeken in het aanbod van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit, de Protestantse Kerk in Nederland en aanbod dat erkend is door de SKGV, Stichting Kwaliteitsregister Geestelijke Verzorging. Dit kun je vinden op www.seminarium.doopsgezind.nl en op www.pkn.nl onder PCTE, permanente educatie predikanten onder “overzicht open erkend aanbod”. Ook andere postacademische cursussen (PAO) kunnen ook gevolgd worden, zie websites PKN en PThU.

Globaal uitgangspunt is dat tenminste de helft van je nascholing betrokken wordt uit het aanbod van het Remonstrants Seminarium. Voor geestelijk verzorgers kunnen er redenen zijn om niet aan deze norm te voldoen, bijv. door een inhoudelijk voor dit beroep geschikter aanbod dan wat we vanuit het seminarium kunnen bieden. Wel hopen we in de nascholingen zowel gemeentepredikanten als overige beroepsbeoefenaars met een remonstrantse zending bij elkaar te brengen.

Reiskosten zijn ten laste van je gemeente of bij je instelling te declareren. Voor andere nascholingsactiviteiten dien je zelf de kosten te dragen. Voor sommige activiteiten van ons aanbod vragen we een eigen bijdrage. We vragen je vriendelijk om die gelijktijdig met de aanmelding over te maken naar de rekening van de Remonstrantse Broederschap: NL 39 INGB 0000140938, Remonstrantse Broederschap, Utrecht, o.v.v. ‘Eigen bijdrage nascholing’, met vermelding van datum en naam van de betreffende nascholing

Graag wijzen we op de spelregels die verderop in deze brochure zijn opgenomen. In alle gevallen is het wenselijk dat je je op tijd aanmeldt, zodat praktische zaken goed geregeld kunnen worden. Indien je je kort van te voren moet afmelden, zal het meestal niet lukken om gemaakte afspraken rond bijvoorbeeld catering aan te passen, zodat reeds betaalde bedragen niet teruggestort kunnen worden.

BESCHRIJVINGEN PER ACTIVITEIT

Donderdag 25 t/m zaterdag 27 augustus 2016, Huissen

Bijspijkerdagen Theologie en Religiestudies

“Bent u ook altijd zo druk bezig: een preek schrijven, een cursus geven of de organisatie draaiende houden? En komt u tijd te kort om eens in een goed studieboek te duiken en een nieuw onderwerp te verkennen? Dan kunt u vóór het begin van het nieuwe seizoen binnen drie dagen de belangrijkste recente ontwikkelingen in theologie en religiestudies opsnuiven, inleiders en sprekers leren kennen en met collega’s van gedachten wisselen. Op u wacht een breed spectrum van thema’s en invalshoeken. Inclusief heerlijke kloosterspijken en de sfeer van rust en stilte in het ritme van ons klooster.”

Accreditatie door de PKN Protestantse Kerk van Nederland (1,0 ECTS) en de door de SKGV Stichting Kwaliteitsregister Geestelijke Verzorging (10 punten).

Plaats: DAC Huissen - voor het programma, zie www.kloosterhuissen.nl

Met bijdragen van Erik Borgman, Tjerk Bos, Gertie Blaauwendraad, Joantine Berguis, Piet Schelling, Kitty Bouwman, Roukkaya Oueslati, Anne-Maria van Hilst, Stefan Belderbos, Maaïke Haan, Wouter van der Toorn en Jonas Slaats.

Aanmelding: bij het Dominicaans Activiteiten Centrum Huissen. Graag ook bericht naar het remonstrants seminarium: v.l.m.kok@vu.nl

29 augustus t/m 31 augustus 2016, Mennorode, Elspeet

Omgaan met lastige gemeenteleden

In iedere gemeente kom je ze tegen. Mensen die zeuren, aandacht trekken, dwarsliggen, alles onder controle willen houden, dominant zijn en hun wil opleggen. Ze kunnen het de predikant (en anderen) behoorlijk lastig maken. Die voelt zich geclaimd, gemanipuleerd, geïrriteerd en/of overvraagd. Soms is het storende gedrag tijdelijk. Er zijn omstandigheden die bepaalde karaktertrekken versterken. Soms is er meer aan de hand en speelt er een persoonlijkheidsstoornis een rol. In deze nascholing is er aandacht voor:

Het herkennen van persoonlijkheidsstructuren en stoornissen. Iedereen heeft een persoonlijkheidsstructuur. Het verschil met een stoornis is gradueel.

Wat roept de ander in je op? Wat is het dat jou in het bijzonder raakt? Waar stoor jij je aan? Hoe krijg je zicht op de oorzaak van jouw beleving van de ander en hoe kun je met die ander omgaan?

In deze nascholing werken we met casuïstiek uit de eigen beroepspraktijk. Er wordt van de deelnemers gevraagd om van te voren literatuur te bestuderen.

Tijdens deze nascholing is prof. dr. Hetty Zock een dagdeel in ons midden. Zij is bijzonder hoogleraar levensbeschouwing en geestelijke gezondheid aan de RUG. Zij verzorgt een hoorcollege en oefent het herkennen van persoonlijkheidsstructuren.

Aanvang: maandag 29 augustus 10.00-10.30, einde: woensdag 31 augustus na de lunch

Drs. Marion Bruggen is supervisor aan het Doopsgezind Seminarium

Maandag 12 en 26 september, 10 en 31 oktober, 14 en 28 november, en 12 december 2016, en 9 en 23 januari, en 13 februari 2017

Geestelijk Verzorger 2.2, 10.00 – 16.00 uur, Christa Anbeek e.a.

Locatie: Nieuwegracht 65, 3512 LG Utrecht.

Naast alle maatschappelijke ontwikkelingen wordt in de zorg het accent sterker gelegd op het centraal stellen van de persoon in diens sociale netwerk en het kunnen omgaan met de grenzen en beperkingen die met het leven zijn gegeven.

Geestelijke verzorging/begeleiding kan en mag zich niet aan deze ontwikkelingen onttrekken. Vooral ook in de zorg, zowel intra- als extramuraal, staat geestelijke verzorging voor grote uitdagingen. De zogenaamde Grote Verhalen en de levensbeschouwelijke/kerkelijke instituties bieden niet voldoende legitimatie meer. Geestelijk verzorgers dienen verantwoording af te leggen over de specifieke bijdrage die zij leveren in het kader van verzorging en behandeling. Zij zijn meer of minder gedwongen om doelmatiger te werken en een gepast antwoord aan te reiken aan de verschillende belanghebbenden: cliënten en hun naasten, andere professionals, managers, bestuurders en beleidsmakers, overheid en levensbeschouwelijke instituten. Zij worden meer op hun professionaliteit aangesproken en minder op hun functie als vertegenwoordiger van een levensbeschouwelijk instituut. Maar wat is dan die eigen professionaliteit?

Geestelijke verzorging/begeleiding staat voor een drievoudige uitdaging: een vakinhoudelijke herbronning en verdieping, een adequate organisatorische inbedding, en een heldere

verbinding tussen beide lijnen. Deze drie uitdagingen zullen in de opleiding GV 2.2 worden opgepakt.

Voor alle informatie, zie <https://www.tilburguniversity.edu/nl/onderzoek/instituten-en-researchgroepen/luce-crc/leergangen/paogeestelijkeverzorger-1/>

Dr. Christa Anbeek is hoogleraar Remonstrantse Theologie

Donderdag 15 september 2016, VU Amsterdam, PThU filmzaal, 10.00 – 13.00 uur

Liturgie: wat 'werkt'?

Organisatie in samenwerking met het Convent van remonstrantse predikanten, met aansluitend lunch en voor remonstrantse predikanten conventsvergadering

Bij de Remonstranten is de discussie over liturgie vorig jaar opnieuw op gang gekomen naar aanleiding van allerlei onderzoek dat verricht is voorafgaand aan de huidige ledenwerfcampagne. In dat onderzoek werd een discrepantie geconstateerd tussen de beoogde 'hippe' uitstraling en de gebruikelijke klassieke remonstrantse kerkdiensten. Potentiële geïnteresseerden verwachten, zo was de conclusie, een kerk waarin ook liturgisch wordt waargemaakt wat in de campagne wordt gesuggereerd, nl. dat dit een kerk is die heel dicht staat bij de contemporaine cultuur. Nu zijn remonstrantse predikanten zeker niet vies van enig liturgisch experiment, maar er is een duidelijk zoeken naar iets wat ook voldoende kwaliteit heeft. Gedacht wordt m.n. aan 'liturgisch andere' vieringen naast de klassieke - maar ook aan kwaliteitsverbetering van de klassieke diensten. Belangrijkste vraag is eigenlijk: wat werkt wel en wat werkt niet?

Ook zijn er bijdragen van Bert Dicou, over doordeweekse vieringen en varianten en Henk van den Berg, over beeldende kunst en liturgie en liturgische elementen in concertactiviteiten.

Dr. Marcel Barnard is hoogleraar praktische theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit en Liturgie aan de Vrije Universiteit, tevens bijzonder hoogleraar praktische theologie aan de Universiteit van Stellenbosch.

Dr. Bert Dicou en ds. Henk van den Berg zijn beide remonstrants gemeentepredikant is resp. Hoorn en Lochem.

Zaterdag 24 september 2016, Utrecht, 10.30- 15.00 uur

9 bijeenkomsten en afsluitende studiedag op 10 juni 2017

Mamre Leergang bijbel

De bijbelse leergang van Bureau Mamre bestaat uit vier leerjaren van elk twee modules en een afsluitende studiedag. Alle modules zijn los te volgen, dus er kan ingetekend worden op modules naar keuze. In totaal telt een leerjaar 9 collegedagen van 4 uur. Tijdens de bijeenkomsten wordt er niet alleen informatie en achtergrond over een specifiek bijbelboek gegeven, er vindt ook altijd gezamenlijke tekstlezing plaats. Daarnaast hoort bij elke college een syllabus met achtergronden, interessante artikelen, studiemateriaal, literatuurlijst etc..

Alle docenten zijn deskundig op het gebied van bijbel en bijbelwetenschappen. Zij vertegenwoordigen een brede waaier van tradities en richtingen die uit het bijbels verhaal zijn voortgekomen. Hieronder de twee modules die in 2016 worden aangeboden. Naar keuze te volgen in Breda of Utrecht.

Module 1: Inleiding op de bijbel (drie dagen, 0,45 studiepunten).

Inleiding: bijbel, canon, context, methoden van uitleg etc. De drie bijeenkomsten zijn op vrijdag in Breda van 13.30 – 17.30 uur en parallel op zaterdag in Utrecht van 10.30 – 15.00 uur. 23/24 september, 21/22 oktober, 25/26 november.

Docenten: Alex van Heusden en Janneke Stegeman. Kosten: € 150.

Module 2: De boeken van de Tora en Jozua (zes dagen, 0,9 studiepunten).

De zes bijeenkomsten zijn op vrijdag in Breda van 13.30 – 17.30 uur en parallel op zaterdag in Utrecht van 10.30 – 15.00 uur. 16/17 december 2016, 20/21 januari, 17/18 februari, 24/25 maart, 21/22 april, 19/20 mei 2017.

Docenten: Alex van Heusden, Egbert Rooze, Janneke Stegeman en Klaas Spronk. Kosten: € 300.

Aanmelden: info@bureaumamre.nl ovv gewenste module(n) en gewenste locatie. Meer informatie: www.bureaumamre.nl

**Donderdag 6 oktober 2016, Bibliotheek van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit,
Singel 454, Amsterdam, 13.00-16.00 uur**

Deze activiteit zal doorgang vinden bij tenminste 10 deelnemers.

Er zijn grenzen

Voor iedere pastor geldt dat blijvende aandacht nodig is voor zorgvuldig en grensbewakend pastoraat. In iedere pastorale relatie spelen immers, naast persoonlijke eigenschappen van de pastor en pastorant, complex verweven aspecten een rol, zoals machtsverschillen, intimiteit en seksualiteit, geheimhouding en codes die bepaald worden door de cultuur van een specifieke denominatie of gemeente. In pastorale ontmoetingen kunnen deze aspecten aan de orde zijn in het hier en nu van het gesprek of door de pastorant als onderwerp worden ingebracht vanuit meer of minder recente ervaringen met anderen.

Wat is de verantwoordelijkheid van de pastor als het gaat om situaties waarin deze aspecten een rol spelen? Hoe kan zij of hij zelf tijdens een gesprek de alertheid op grenzen vergroten? Wat moet de pastor doen als de pastorant haar of hem ervaringen met grensoverschrijdingen in kerkelijke kring toevertrouwt? En wat is in dit soort situaties “goed handelen”?

Deze vragen staan centraal in een professionaliseringsbijeenkomst voor remonstrantse en doopsgezinde pastores. Aan de hand van een casus en daarbij aansluitende ervaringen van de deelnemers zullen de verschillende aspecten van grensbewaking aan bod komen, zoals fasen in grensoverschrijding, romantisch en/of machtsdiscours, slachtofferschap, geheimhouding en openbaarheid, kracht en misbruik van geloofstaal.

Drs. Jodien van Ark is docent aan de Protestantse Theologische Universiteit

3 november 2016, VU Amsterdam, 13.00 – 16.00 uur

Presentatie studieverloven van Alleke Wieringa, Marga Vos, Sabine du Croo, Tjaard Barnard en Lense Lijzen

8 november t/m 10 november 2016, Mennorode , Elspeet

Profetisch preken na “Parijs”

Na de aanslagen in Parijs, Brussel en te midden van terreurdreigingen in Europa dringt de vraag zich op hoe je in die weerbarstige realiteit een boodschap van hoop brengt? Hoe doe je recht aan samenlevingsvragen zonder in clichés terecht te komen? Hoe werkt het maatschappelijk discours door in je preken? Welke vormen van prediking liggen er dan open? Kortom : Hoe houd je een preek die ertoe doet?

In deze nascholing zal dr. Ciska Stark, hoofddocent praktische theologie bij de PThU , directeur onderwijs en voormalig interim rector Doopsgezind Seminarium, een dagdeel verzorgen. Zij houdt zich in Europees verband bezig met onderzoek dat gaat over “Preaching promise in the paradoxes of life”.

Naast theoretische verdieping, het zoeken naar nieuwe vormen van prediking, is er ruimte voor reflectie op eigen preken. Een predikant spreekt in relatie tot de tekst, zichzelf, de tijdgeest en de luisteraar. Wat laat je van jezelf zien op de kansel, welke rol vervul je en wat helpt en belemmert jou om zowel wat er werkelijk gaande is in de wereld als de hoop een stem te geven?

Er wordt van de deelnemers gevraagd om van te voren literatuur te bestuderen.

Aanvang: dinsdag 8 november 10.00-10.30, einde: donderdag 10 november na de lunch

Drs. Marion Bruggen is supervisor aan het Doopsgezind Seminarium

Vrijdag 18 en zaterdag 19 november 2016, DAC Huissen

Psalm bijt mens: Geraakt door de psalmen in de eredienst

Psalmen zijn geliefd en verguisd, maar de kracht van de psalmen overtuigt en ontroert iedereen die ermee kennismaakt. Soms voelen ze echt als liederen van vroeger en blijkt het lastig de link te leggen naar vandaag. Komt dat misschien door een traditionele vorm? Andere christenen zingen geen psalmen meer in de kerk, en toch ontdekken ze de diepte van deze Bijbelse liedbundel. Zeker nu er naast de berijmde psalmen op melodieuze uit de zestiende eeuw vele nieuwe vormen van psalmen beschikbaar zijn. Een psalm vertolkt de diepe dalen en grote hoogten van mensen, in hun relatie met elkaar en met God. Met psalmen kun je bidden, klagen, lofprijzen, danken en radeloos of boos zijn. Een psalm kan helpen om in de relatie met God te verwoorden hoe je op dit moment voelt, zonder dat je je beter of anders hoeft voor te doen.

Hoe kunnen deze Psalmen een plaats krijgen in het verhaal van een dienst, in een veelkleurige kerk, binnen of buiten de kerkmuren? We zullen het dan vooral ook hebben over de lastige en tegendraadse teksten in de psalmen. Teksten die bijten, schuren maar ook bevrijden.

Meer informatie en aanmelden via www.eredienstcreatief.nl

Donderdag 9 februari 2017, Vrije Universiteit Amsterdam, 10.00 - 16.00 uur

Historische dag over Remonstranten tijdens de Tweede Wereldoorlog (ochtend) en

Tolerantie in historisch perspectief (middag)

Remonstranten tijdens de Tweede Wereldoorlog, 10.00 - 12.30 uur

In zijn postuum uitgegeven dagboek aantekeningen uit de Tweede Wereldoorlog beschrijft de joodse psychiater en literator Hans Keilson (1909-2011) een ontmoeting die hij heeft met de Haagse remonstrantse predikant J.C.A. Fetter (1885-1959). In dat gesprek, naar het oordeel van Keilson, verraadt Fetter antisemitische gevoelens en vooroorlogse nazistische sympathieën. Tjaard Barnard: "Dit lezend werd mij weer eens duidelijk hoe weinig we eigenlijk weten van de geschiedenis van ons kerkgenootschap in deze periode. In het kader van een veel omvangrijker project – de beschrijving van de geschiedenis vanaf 1940 – zal ik als een vingeroefening deze periode proberen te onderzoeken. In deze bijeenkomst presenteer ik de resultaten hiervan en laat zien van de uitdagingen en kansen zijn van het kerkhistorische onderzoek voor deze recente geschiedenis."

Dr. Tjaard Barnard is predikant in de Remonstrantse Gemeente Rotterdam

(Lunchpauze tussen 12.30 en 13.30 uur)

Tolerantie in historisch perspectief, 13.30 – 16.00 uur

Deze activiteit zal doorgang vinden bij tenminste 8 deelnemers

De Verlichting bouwde in zekere zin voort op het werk dat door mensen als Castelli en Coornhert was verricht. Toch veranderde de argumentatie voor tolerantie danig. Een sprekend voorbeeld is het beroemde pleidooi van John Locke voor religieuze tolerantie. Locke was een van de eersten die pleitten voor de scheiding van kerk en staat. Wat waren zijn argumenten daarvoor? Castelli en Coornhert argumenteerden primair op grond van de Bijbel: John Locke argumenteerde op basis van het natuurrecht. Welke vernieuwing bracht John Locke?

Het debat over tolerantie is een “never ending story”. Is het huidige debat vergelijkbaar met debatten uit het verleden, of zijn er vooral verschillen met het verleden?

Waarom staat tolerantie ook nu nog zo centraal in vrijzinnige geloofsgemeenschappen? Is de betekenis van tolerantie veranderd sinds de veranderende plaats van vrijzinnigen in het kerkelijke landschap?

Is hernieuwde aandacht voor tolerantie op zijn plaats?

Dr. Desiree Berendsen is docent filosofie aan het Corderius College in Amersfoort

Drs. Elza Kuyk is wetenschappelijk coördinator van het Arminius Instituut, Centrum voor Remonstrantse Theologie

Begin maart 2017, datum en plaats worden nader bekend gemaakt.

Vrijzinnige Lezing – Catherine Keller

Prof.dr. Catherine Keller is Professor of Constructive Theology at Drew University's Graduate Division of Religion

Maandag 13 en maandag 27 maart 2017, Amsterdam

Post-academisch Onderwijs Protestantse Theologische Universiteit

Liberaal christendom

In het boek *Liberaal Christendom* (2016) heeft een aantal Nederlandse theologen onder woorden gebracht wat ze verstaan onder ‘liberale gemeentetheologie’. In veel open, pluralistische, maatschappelijk betrokken en oecumenisch georiënteerde gemeenten wordt volop gewerkt aan gemeenteopbouw, liturgie, diaconaat of buurtpastoraat. De theologische reflectie op het eigen gedachtegoed blijft echter dikwijls impliciet en is daardoor diffuus. De reden is de grote pluraliteit of weerzin tegen dogmatisme.

Het zogenaamde liberale theologische denken, zoals je dat onuitgesproken kunt vinden in de genoemde gemeenten, wordt door recente ontwikkelingen onder druk gezet. Het grootste probleem lijkt te zijn dat deze gemeenten zijn beïnvloed door de moderne theologie, terwijl die theologie niet goed meer lijkt te passen bij het huidige postmoderne denkklimaat. Een liberale theologie wordt uitgedaagd door post-liberale theologie en moderne gemeenten moeten zich hervinden in de postmoderniteit. Daarom stellen we de vraag: wat is de theologische basis van open en oecumenische gemeenten en hoe kan die nu opnieuw worden verwoord?

We zullen allereerst actuele ontwikkelingen inventariseren en begrippen preciseren: wat is modern, liberaal, post-liberaal en postmodern? Vervolgens proberen we de theologie van open, pluralistische gemeenten te expliciteren, vooral aan de hand van het genoemde boek *Liberaal christendom*. Daarna kijken we naar verschillende uitwerkingen van zo'n theologie. We maken daarbij gebruik van capita selecta uit de in de literatuurlijst genoemde boeken van Paul Rasor, Douglas Ottati, en Theo Hobson. De deelnemers schrijven na afloop een reflectie op de theologie van zichzelf en hun gemeente of werkring en reageren op tenminste één reflectie van een andere deelnemer.

https://www.pthu.nl/PAO_PThU/PAO1617/

Dr. Rick Benjamins is hoogleraar Vrijzinnige Theologie aan de Protestantse Theologische Universiteit

Spelregels nascholing (versie 2016)

1. Iedere predikant en/of geestelijk verzorger met een vaste aanstelling bij een remonstrantse gemeente of die werkzaam is namens de Broederschap in een instelling, volgt jaarlijks verplicht nascholing.
2. Studieverlof is niet hetzelfde als nascholing, en valt daarmee dus ook niet te "verrekenen". Promotieonderzoek kan evenmin nascholingsdagen vervangen.
3. Aan nascholingsactiviteiten worden punten toegekend in ECTS (1 ECTS = 28 uur). Uitgangspunt is 0,25 ECTS per hele studiedag. Voor het bijwonen van een studiemiddag zal 0,15 toegekend worden als er geen ander werk aan verbonden is, zoals het ter voorbereiding (of verwerking) lezen van artikelen. Met een voorbereidingsopdracht kan het aandeel worden opgehoogd naar (bijv.) 0,25 ECTS. Bij een aanstelling voor 100% wordt men geacht 1,25 ECTS te halen. Een aanstelling van 20% verplicht tot het halen van 0,25 ECTS aan nascholing; 40% tot 0,5 ECTS. Er wordt naar boven afgerond: 55% wordt 60%, d.w.z. iemand met een aanstelling van 55% volgt jaarlijks 0,75 ECTS. Men volgt ten minste 1 dag nascholing per jaar.
4. Wie (daadwerkelijk) aan een nascholingsbijeenkomst deelneemt, ontvangt een bewijs van deelname met daarop vermeld het aandeel toegekende studiepunten (ECTS). Remonstrantse predikanten en geestelijk verzorgers die zelf een nascholing verzorgen, krijgen hiervoor het dubbele aantal nascholingspunten.
5. In principe bieden remonstrantse predikanten de nascholingsactiviteiten om niet aan en wordt om niet deelgenomen. De eigen gemeente of instelling betaalt de reiskosten.
6. Globaal is de richtlijn dat de tenminste de helft van de verplichte nascholing wordt gevolgd vanuit het aanbod van het eigen seminarium. De overige nascholing kan betrokken worden bij de Algemene Doopsgezinde Sociëteit en de Protestantse Kerk in Nederland en aanbod dat erkend is door de SKGV, Stichting Kwaliteitsregister Geestelijke Verzorging. Voor het erkend krijgen van het volgen van nascholing van andere aanbieders dient vooraf contact met de wetenschappelijk coördinator opgenomen te worden.
7. Het volgen van méér dan het verplicht aantal nascholingsactiviteiten is toegestaan voor wat betreft het seminarium, maar verdient wel door de predikant zelf onder de aandacht te worden gebracht bij de eigen

gemeente of instelling waar men werkzaam is. In dat overleg zal bepaald worden of de predikant het in werktijd of in eigen tijd zal doen.

8. Aan het nascholingsaanbod dat vanuit het seminarium wordt aangeboden zijn geen deelnamekosten verbonden, tenzij anders vermeld.
9. Aanmelding voor nascholingsactiviteiten is niet vrijblijvend: bij verhindering dient het seminarium bijtijds ingelicht te worden. Restitutie van deelnamekosten zal niet altijd mogelijk zijn.
10. Boeken en studiematerialen die men eventueel zou willen aanschaffen komen voor rekening van de deelnemer zelf; in zijn/haar aanstellingscontract zijn dergelijke studiekosten opgenomen.
11. Nascholingsactiviteiten zijn pas erkend als zij door de rector van het seminarium als zodanig zijn goedgekeurd. Dat betreft ook de afspraken over de randvoorwaarden zoals eventuele bijkomende kosten (bijv. viatica).
12. De nascholingsactiviteit volgt men in zijn geheel. Het is niet mogelijk dagen/punten op te sparen en/of te daarmee te schuiven.
13. Hoewel het nakomen van de nascholingsverplichtingen gemonitord wordt door het seminarium, ligt de primaire verantwoordelijkheid voor het bijhouden van gevolgde nascholing bij de predikant zelf (portfolio).
14. Wanneer een predikant zou vergeten zich aan te melden, wordt hij/zij daaraan een keer herinnerd. Aan het einde van het jaar, dat parallel loopt aan het academisch jaar, wordt een overzicht van de daadwerkelijk gevolgde nascholingen doorgegeven aan de afdeling Personeelszaken van het Landelijk Bureau. De kerkenraden, de Commissie tot de Zaken en de personeelsfunctionaris kunnen informatie over de deelname aan de nascholing ontvangen.
15. Doelgroep voor de nascholingsactiviteiten vanuit het seminarium is behalve de eigen beroepsgroep van dienstdoende remonstrantse predikanten en geestelijk verzorgers, de beroepsgroep van dienstdoende doopsgezinde voorgangers en ook andere voorgangers. Omgekeerd staat het nascholingsaanbod van de Doopsgezinde Broederschap open voor de remonstrantse collega's.
16. Voor activiteiten die door het Arminius Instituut georganiseerd worden, geldt dat deze erkend worden als nascholingsactiviteiten van het seminarium. Meestal is de doelgroep van deze activiteiten breder dan alleen (remonstrantse) voorgangers.
17. In alle gevallen geldt: bij twijfel overlegge men met de rector.

Ander nascholingsaanbod

Nascholingsaanbod van de Algemene Doopsgezinde Sociëteit en de Protestantse Kerk in Nederland wordt ook door het seminarium erkend. Ook nascholing die buiten het reeds genoemde aanbod valt, kan als nascholing tellen, onder voorwaarde dat dit vooraf wordt besproken met de rector en het wordt goedgekeurd voor betreffende specifieke situatie. Het seminarium sluit geen contracten af met externe aanbieders die een bepaald aanbod in het nascholingsaanbod opgenomen willen zien.

AANMELDINGSFORMULIER

Naam .....

Omvang functie (in fte) .....

Datum .....

Meldt zich aan voor:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

NB: voor aanbod georganiseerd door derden, graag daar rechtstreeks aanmelden en dit ook doorgeven aan ons secretariaat, mw. Vera Kok, v.l.m.kok@vu.nl

Bij aanmelding graag direct ook het eventueel verschuldigde bedrag overmaken naar:

NL 39 INGB 0000140938, Remonstrantse Broederschap, Utrecht, o.v.v. 'Eigen bijdrage nascholing', met vermelding van datum en naam van de betreffende nascholing

Opsturen naar:

Arminius Instituut, centrum voor remonstrantse theologie

VU Faculteit Theologie, De Boelelaan 1105, 1081 HV Amsterdam

of de relevante informatie mailen naar v.l.m.kok@vu.nl